

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

**Kutseõppe kvaliteedi hindamine
Tartu Kutsehariduskeskuse
arvutikasutus, audiovisuaalsed
tehnikad ja meedia tootmine,
andmebaaside ja võrgu disain ning
haldus, tarkvara ja rakenduste arendus
ja analüüs, sekretäri- ja kontoritöö ning
majandusarvestus ja maksundus
õppekavarühmade hindamisaruanne**

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2020

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	3
2. Üldosa	5
3. Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus, tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs, sekretäri- ja kontoritöö ning majandusarvestus ja maksundus õppekavarühmade analüüs hindamisvaldkondade lõikes.....	8
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus.....	8
3.1.1. Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust.....	8
3.1.2. Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel	10
Järeldused	13
3.2 Õppimine ja õpetamine.....	14
3.2.1. Õppijate erialavalik on toetatud	14
3.2.2. Õpikeskkond sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel..	17
3.2.3. Õppekorraldus sh praktiline töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel	20
3.2.4. Õppesisu, - meetodika ja hindamine, sh praktilisel tööl ja praktilal lähtub õpiväljunditest ...	24
3.2.5. Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad	27
Järeldused	28
3.3 Õpetajad	30
3.3.1. Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad, õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud	30
3.3.2. Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadusest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist	32
Järeldused	35
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused andmebaaside ja võrgu disain ning haldus, tarkvara ja rakenduste arendus ja analüüs, sekretäri- ja kontoritöö ning majandusarvestus ja maksundus õppekavarühmade osas.....	37

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab:

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusel õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. EKKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. EKKA juhataja korraldusega moodustati **hindamiskomisjon koosseisus:**

Eneken Titov	kutseõppe ekspert, AS Mainor, komisjoni esimees
Janne Kerdo	kutseõppe ekspert, Eesti Juhi Abi Ühing MTÜ, komisjoni sekretär
Marek Kusmin	tööandjate esindaja, Codeborne OÜ
Urve Mets	tööandjate esindaja, SA Kutsekoda
Marika Šadeiko	kutseõppe ekspert, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAg. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga intervjuu jaoks. Komisjonis lepidi kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamiskülastus toimus 15.–16. septembril 2020 virtuaalselt. Praktikakohtade külastusi ei toimunud. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokkulepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Üks komisjoni liige tutvus kohapeal Tartu KHK õppekavarühma õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega.

Vestlustele kutsutud Tartu KHK esindajad tundsid oma vastutusvaldkonda ja olid vestlusteks ette valmistunud. Probleeme ei esinenud.

Komisjoni koosolekul lepiti kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistelem jäeldustele, mis väljenduvad aruandes.

Aruande lõpliku variandi koostamisel arvestati Tartu KHK kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande EKKAle tähtaegselt 02.11.2020.

2. Üldosa

Kooli kontaktandmed:

Koolijuhi nimi: Raini Jõks

Kooli aadress: Kopli 1, Tartu, 50115

Telefon: 736 1860

E-post: info@khk.ee

Koduleht: <https://khk.ee>

Hindamise korralduse kontaktisik koolis: Signe Vedler, IKT-osakonna juhataja, telefon 736 1842, e-post: signe.vedler@khk.ee

Kooli eripära, missioon, visioon, väärtused, arengukava peamised eesmärgid

Tartu Kutsehariduskeskus (edaspidi Tartu KHK) on munitsipaalkool, mis moodustati 1. septembril 2002. aastal Tartu Ehitus- ja Kergetööstuskooli (asutatud 1944), Tartu Tööstuskooli (1922), Tartu Teeninduskooli (1984) ja Tartu Õppekeskuse (1970) ühendamisel. 1. septembril 2004 suleti Kallaste Kutsekool ning tegevused anti üle Tartu KHKle. Tartu KHK on Eesti suurim kutse- ja täiendusõppekeskus, mille põhitegevuseks on kutseõppes taseme- ja täiendusõppe läbiviimine. Lisaks pakutakse praktilise töö käigus tasulisi tooteid ja teenuseid. Kooli tegevuse aluseks on Tartu KHK põhimäärus, kutseõppeasutuse seadus, täiskasvanute koolituse seadus ning nendest tulenevad õigusaktid ja kooli arengukava. Eneseanalüüsi perioodil oli kooli ja hinnatavate õppekavarühmade (edaspidi ÕKR) tegevuste aluseks Tartu KHK arengukava aastateks 2014–2018. 2018. aasta märtsist septembrini töötati välja Tartu KHK uus arengukava aastateks 2019–2023.

VISIOON: Tartu KHK on oma laia haardega juhtiv ja mitmekülgseim hariduskeskus Eestis.

MISSIOON: Luua võimalused tulevikutöö oskustega meistrite kujunemiseks.

VÄÄRTUSED: individuaalsus, uuenduslikkus, loovus, meisterlikkus, koostöö.

Kehtiva arengukava strateegilised eesmärgid on:

- Õppija individuaalsust, huvisid, vajadusi ja võimalusi arvestav paindlik kutseõpe.
- Koolipere loob ja õpib mitmekülgse koostöös.
- Elukestva õppe võimalused vastavad töömaailma vajadustele.
- Õpikeskkond on kaasaegne ja avatud.

Tartu KHK hinnatavate õppekavarühmade õppekavad on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Hinnatavad õppekavad

ÕKR	Õppekavad perioodil 2014-2019	Õppetase	Õppevormid	ÕKRi õppekavade eest vastutav isik

Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus	141083 IT-süsteemide noorempetsialist Registreeritud: 25.08.2015 Kehtiv alates 2015 Maht 120 EKAP	442 - 4. taseme kutseõppe esmaõpe Õppekava ja rakenduskava	koolipõhine õpe	Ene Jõeveer, vanemõpetaja, ene.joeveer@khk.ee
	138318 IT-süsteemide noorempetsialist Registreeritud: 25.08.2015 Kehtiv alates 2015 Maht: 180 EKAP	441 - 4. taseme kutseõppe esmaõpe (kutsekeskharidusõpe) Õppekava ja rakenduskava	koolipõhine õpe	Ene Jõeveer, vanemõpetaja, ene.joeveer@khk.ee
	199941 Süsteemiadministraator Registreeritud: 17.05.2018 Õpetatakse alates 2018 Maht: 60 EKAP	451 - 4. taseme kutseõppe jätkuõpe Õppekava ja rakenduskava	koolipõhine õpe 2019/2020 töökohapõhine õpe	Ene Jõeveer, vanemõpetaja, ene.joeveer@khk.ee
Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs	138978 Noorem tarkvaraarendaja (veebispetsialist) Registreeritud: 24.06.2015 Kasutusel alates 2015 Maht: 120 EKAP	442 - 4. taseme kutseõppe esmaõpe Õppekava ja rakenduskava	koolipõhine õpe	Ly Otsa, vanemõpetaja, l.otsa@khk.ee
	209938 Noorem tarkvaraarendaja Registreeritud: 25.06.2019 Maht: 180 EKAP	441 - 4. taseme kutseõppe esmaõpe (kutsekeskharidusõpe) Õppekava koos rakenduskavaga	koolipõhine õpe	
	212157 Tarkvaraarendaja Registreeritud: 5.08.2019 Kasutusel alates 2019 Maht: 240 EKAP	441 - 4. taseme kutseõppe esmaõpe (kutsekeskharidusõpe) Õppekava ja rakenduskava	koolipõhine õpe	Anna Karutina, õpetaja, anna.karutina@khk.ee
	199939 Kasutajakogemuse disaini noorempetsialist Registreeritud: 17.05.2018 Maht 120 EKAP	442 - 4. taseme kutseõppe esmaõpe Õppekava ja rakenduskava	koolipõhine õpe	Ly Otsa, vanemõpetaja, ly.otsa@khk.ee
Sekretäri- ja kontoritöö	129737 Sekretär Registreeritud: 20.06.2017 Kasutusel alates 2014 Maht: 120 EKAP	452 - 5. taseme kutseõppe esmaõpe Õppekava koos rakenduskavaga	koolipõhine õpe	Mirjam-Merike Sõmer, vanemõpetaja, mirjam.somer@khk.ee

	138317 Bürootõtaja Registreeritud: 01.01.2019 Kasutusel alates 2015 Maht: 180 EKAP	441 - 4. taseme kutseõppe esmaõpe (kutse- keskharidusõpe) Õppekava ja rakenduskava	koolipõhine õpe	Mirjam-Merike Sõmer, vanemõpetaja,
	151775 Arhiivikorrastaja Registreeritud: 5.11.2018 Kasutusel alates 2015 Maht: 40 EKAP	442 – 4. taseme kutseõppe esmaõpe Õppekava koos rakenduskavaga	töökohapõhi ne õpe	Mirjam-Merike Sõmer, vanemõpetaja,
Majandusarve stus ja maksundus	129738 Raamatupidaja Registreeritud: 5.11.2018 Kasutusel alates 2014 Maht: 120 EKAP	452 - 5. taseme kutseõppe esmaõpe Õppekava koos rakenduskavaga	koolipõhine õpe	Lehte Teern, õpetaja, lehte.teern@khk.ee , Tiina Aidnik, vanemõpetaja, tiina.aidnik@khk.ee , Hele Moor, õpetaja, hele.moor@khk.ee
	128178 Avaliku sektori asutuse finantsist Registreeritud: 06.09.2017 Maht: 30 EKAP	453 - 5. taseme kutseõppe jätkuõpe Õppekava ja Rakenduskava	koolipõhine õpe	

Allikas: Tartu KHK eneseanalüüs

Haridussilmas esitatud andmetele tuginedes on õppijate vanuseline struktuur hinnatavates õppekavarühmades viimastel aastatel mõningal määral muutunud, üle 25-aastaste õppijate arv on viimase viie aastaga kasvanud kolmandiku võrra. Majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmas on vanemate kui 25-aastaste õppijate osakaal 2019/2020. õppeaastaks kasvanud 70%-ni, võrdluseks 2014/2015. õppeaastal oli üle 25-aastaseid 55%. Õppekavarühmades „Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus“ ja „Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs“ on samal perioodil üle 25-aastaste õppijate osakaal kasvanud kaheksa protsendipunkti võrra, ulatudes 25%-ni. Üle 25-aastaste õppijate osakaal ei ole ainsana märkimisväärselt muutunud sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühmas (2014/2015 - 47%; 2019/2020 - 49%). Kutseõppes tervikuna on samal perioodil vanemate kui 25-aastaste õppijate osakaal kasvanud 28%lt 40%ni. Vanuseliselt vanemad õppijad eelistavad õppimist kas koolipõhises õppes õppesessioonidena või töökohapõhises õppes.

Tartu KHK hindamisaruanne ei kajasta õppekavarühmade „Arvutikasutus“ ja „Audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine“, kuna nendes õppekavarühmades enam õpet läbi ei viida, hinnatavas perioodis uusi õppijaid vastu ei võetud. Arvutikasutuse õppekavarühmas ei ole õpilasi alates 2014/2015 ja audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmise õppekavarühmas alates 2016/2017 õppeaastast.

3. Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus, tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs, sekretäri- ja kontoritöö ning majandusarvestus ja maksundus õppekavarühmade analüüs hindamisvaldkondade lõikes

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

3.1.1. Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süstemaatiline ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust

Hinnatavates õppekavarühmades õppekavade arendamisel lähtub Tartu KHK nii riiklikest arengu- ja visioonidokumentidest, tööturu tendidest ja arengutest, sh OSKA uuringutes toodud vajadustest, kutsestandarditest kui töömaailmalt ja õppijatelt saadud tagasisidest. See tagab töömaailma ootustele vastava väljaõppe pakkumise. Tagasisidet õppekavade arendamiseks ja uute õppekavade avamiseks kogutakse hinnatavates õppekavarühmades nii töömaailma esindajatelt, vilistlastelt, õppijatelt kui õpetajatelt.

Õppekavade valik on hinnatavates õppekavarühmades mitmekesine ning võimaldab õppijal saada vajalikku ettevalmistust, et asuda tööle valdkonnaga seotud erinevatel põhikutsealadel, kinnitasid vestlusel nii õppijad kui vilistlased.

Õppekavaarendusse panustavad hinnatavates õppekavarühmades kollektiivselt nii tööandjad, õpetajad, õppijad, aga ka praktikakoordinaatorid ja õppekavahoidjad (nemad analüüsivad õppemoduleid nende ajakohastamise vajadusest lähtuvalt). Õppekavade loomise ja arenduse eest vastutab osakonnajuhataja. Tagasisidet õppekavaarenduseks kogutakse tagasisideküsitluste abil, intervjuude/vestluste käigus, aga ka seminaridel (nt praktikaseminarid). Õpetajad koguvad infot õppekavade arendusvajaduse kohta osaledes õppekavaarendusega seotud koolivälistes töögruppides nt sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühma juhtrühmas. Õppijatel on võimalus anda sisendit õppekavaarendusse läbi tagasisideküsitluste.

Valikõpingute loetelu koostatakse osakonnapõhiste soovitude põhjal. Õppijatel on võimalik valida valikõpingute mooduleid nii ülekooliliste moodulite hulgast kui teiste koolide õppevõimalustest, selgus nii hinnatavate õppekavarühmade eneseanalüüsist kui vestlustest. Samas kinnitasid õpetajad, et õppijad saavad avaldada soovi teemade osas, mida tahavad lisaks õppida. Hinnatavates õppekavarühmades toetatakse õpetajaid nendel teemadel uusi mooduleid looma (nt 2020/2021. õa pilveteenuste valikõping) ja õppe läbiviimiseks vajalikke teadmisi omandama, kinnitasid vestlusel õpetajad. Samas hindasid vilistlased, et uute kursuste loomisel võiks enam kaaluda praktikutest külalislektorite kaasamist.

Tartu KHK arengukavas on seatud siht, et vastuvõtukonkurss võiks olla vähemalt 2 õppijat ühele õppekohale. Hinnatavates õppekavarühmades jõuti soovitud tulemuseni õppekavarühmas „Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus” 2018. aastaks. Selles õppekavarühmas on ka õppijaid kõige enam, õppijate arvu kasvu aitas saavutada erinevatel tasemetel esma- ja jätkuõppe võimaluste pakkumine. Planeeritust enam on vastu võetud õppijaid õppekavale „IT-süsteemide noorempetsialist”, tase 4, kutseõppe esmaõpe. Tarkvara ja rakenduste arenduse ning analüüsi õppekavarühmas on kõige populaarsem õppekava „Noorem tarkvaraarendaja” (veebispetsialist), tase 4, kutseõppe esmaõpe. Märkimisväärse konkursiga on majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmas raamatupidaja, tase 5, kutseõppe esmaõppe õppekava (nt vastuvõtukonkurss ühele õppekohale 2018. a - 4,0; 2019. a - 3,37).

2019. aastal avati töökohapõhine õppe õppekavadel „Raamatupidaja”, tase 5, kutseõppe, „Süsteemiadministraator”, tase 4, kutseõppe jätkuõppe ja „Arhiivikorrastaja”, tase 4, kutseõppe esmaõppe Süsteemiadministraatori õppesse kandideerijaid oli 2018. ja 2019. aastal enam kui ettenähtud õppekohti. Huvi õppima asumise osas kasvas 2018. aastal, kui korraldati õpe sessioonõppena.

Kõikides hinnatavates õppekavarühmades viiakse läbi täienduskoolituskursusi. Kursuste temade ring on lai ning lähtub tööturu vajadustest. Enim koolituskursusi on majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmas.

Õppekavarühmad: „Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus” ja „Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs”

IKT õppekavarühmades saadakse väärtuslikku tagasisidet õppekavaarendusse ka õppijatelt, kes samaaegselt töötavad. Tarkvaraarendaja õppekava (esmaõppe õppekava, EKR 4 kutsekeskharidusõpe) puhul on sisendina arvestatud riiklikku õppekava, Kasutajakogemuse disaini noorempetsialist õppekava (4. taseme kutseõppe esmaõpe) õpiväljundid on koosõlas rahvusvahelise standardi e-CF raamistikust¹ *Solution designer* kompetentsidega. IKT kompetentside raamistik (e-CF) on ühe sisendina aluseks ka õppekava „Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus” (jätkuõppe õppekava, EKR 4, kutseõppe) loomisel. Vestlusel märkisid õpetajad, et väärtuslikku sisendit õppekavade arendamiseks saab õppekäikudelt ettevõtetesse. Aktiivselt tehakse koostööd erialaliiduga (Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL)), aga ka teiste kutsekoolidega, nt 2019. aastal käivitus Tartu KHKs IT-akadeemia programm, mille raames loodi koostöös teiste kutsekoolidega kutsekeskhariduse õppekava tarkvaraarendaja erialale. Loomisel on sama programmi raames IT-süsteemide spetsialisti õppekava². 2019. a detsembris toimus

¹ IKT kompetentside tugiraamistik.

² IT-süsteemide spetsialisti õppekava valmis 2020. aasta kevadel, esimene vastuvõtt toimus sama aasta sügisel.

kohtumine tööandjate ja teiste koolide esindajatega IT-süsteemide spetsialisti õppekava arenduse teemal.

Intervjuul IKT valdkonna tööandjate ja vilistlastega selgus, et valmisolek panustada õppekavaarendusse läbi tagasiside (sisendi) andmise oleks töömaailma esindajatel suurem, kui tagasisidestamise meetod oleks sobivam, nt individuaalne veebiintervjuu/-fookusintervjuu või pidevalt avatud tagasiside vorm veebis. Tööandjad näevad ennast pigem ekspertidena, kes oskavad õppekavaarendusse anda asjakohaseid sisendeid ja soovitusi, samuti tagasisidet välja pakutud õppekavade osas, aga ei ole õppekavaarenduse kogemuse puudumisel ja ajanappusest tingituna valmis aktiivselt õppekava väljatöötamises osalema. Samuti märkisid vestlusel osalenud vilistlased ja tööandjad, et õppesisu kaasajastamise tempo on valdkonna kiiret arengut arvestades liiga aeglane.

Õppekavarühmad: „Sekretäri- ja kontoritöö“ ja „Majandusarvestus ja maksundus“

Koostööd õppekavade arendamisel tehakse Eesti Juhi Abi Ühingu, Raamatupidajate Kogu, samuti teiste kutseõppeasutustega (heaks näiteks on ühiselt loodud õppekavad ja rakenduskavad). Ühiselt koostatud rakenduskavade eeliseks on see, et arutatakse läbi kutsestandardite tegevusnäitajad, rakenduskava põhiteemad ja alateemad, samuti ka kasutatavad erinevad aktiivõppe meetodid ning valdkonna uuendused. Osakonnajuhataja hinnangul on koostöös teiste kutseõppeasutuste esindajatega loodud õppekavade ja rakenduskavade eelis see, et õpetamise tase on sarnane ja kutseksamite tulemused on omavahel võrreldavad. Õppekavade rakenduskavade sarnasus annab ka õppijale võimaluse vajadusel asuda õppima samal erialal teises õppeasutuses (nt elukoha vahetamisel). Vestlusel märkisid õpetajad, et olulist informatsiooni saadakse ka organisatsioonide praktikajuhendajatelt.

3.1.2. Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel

Hinnatavate õppekavade rakenduskavad on koostatud koostöös erinevate huvigruppidega (õpetajad, tööandjad), arvestades õppekava taseme ja õppegrupi eripäraga. Hinnatavates õppekavarühmades kogutakse tagasisidet nii õppijatelt kui õpetajatelt rakenduskavade parendamiseks. Õppija eripäradega arvestamiseks rakendavad IKT osakond ning õpetajaid mitmeid meetmeid:

1. Õppekorralduse paindlikkus vastavalt õppijate vanusele ja hõivatusele (nt õhtune õpe töötavatele õppijatele) ning vastavalt eriala eripäradele, et tagada vastavus tööturu vajadustele ning seeläbi ka õppijatele, kelle eesmärgiks on edukas toimetulek erialal

2. Õppija eripäradega arvestamine lisakonsultatsioonide võimaldamisel (nt tugevamate õppijate suunamine ja toetamine kutsevõistlustele, nõrgematele õppijatele lisakonsultatsioonide pakkumine).

Õpetajad teevad omavahelist koostööd õppe sisu planeerimisel, et tagada teemade/moodulite vaheline sisuline sidusus, mis aitab õppijal mõtestatumalt õpiväljundeid omandada.

Üldjoontes on õppijate hinnangud õppesisuga seotud kriteeriumitele kõrged (nt 2019 hinnangud “praktiline õpe toetas erialaõpinguid” - hinnang 4,4 (viiepallisüsteemis) ja “õpingud arendasid minu ettevõtlusoskusi ja algatusvõimet...” - hinnang 4,3), kuid arvestada tuleb sellega, et rahulolu-uuringule on vastanud vaid väga väike % õpilastest (vt tabel 2), mis ei võimalda teha üldistavaid ja laiemaid järeldusi.

Tabel 2. Rahulolu-uuringule vastanute arv

	2018 kevad		2019 kevad		2020 kevad	
	õpilasi*	vastajaid	õpilasi*	vastajaid	õpilasi*	vastajaid
Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus	192	20	213	6	188	24
Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs	81	8	90	0	136	16
Sekretäri- ja kontoritöö	99	22	88	1	88	9
Majandusarvestus ja maksundus	115	7	102	0	90	0
Kokku	487	57	493	7	502	49

*Õpilaste arv on võetud Haridussilmast vastava õppeaasta järgi

Allikas: Tartu KHK eneseanalüüs

Õppekavade loomisel, arendamisel ja rakendamisel, pööratakse hinnatavates õppekavarühmades tähelepanu õppe sidususele, eristades vertikaalset ja horisontaalset sidusust.

Õppekavarühmad: „Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus“ ja “Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs“

Kuivõrd IKT valdkond areneb kiiresti ja kui rakenduskava detailsuse aste teemade ja alateemade osas on liiga suur, siis ei pruugi valdkonna arengust lähtuvad muudatused operatiivselt õppe sisus kajastuda. Komisjon soovib rakenduskavades võimalusel vältida konkreetsete vahendite lisamist, mis võivad ajas

kiiresti muutuda. Õppe sisu ajakohastamise vajadust märkisid vilistlased vestluse käigus. Õppekavade õpiväljundites on võtmepädevused toodud, kuid enamasti eraldiseisvate väljunditena, mitte lõimituna erialaste õpiväljunditega (positiivseks erandiks noorem tarkvaraarendaja õppekava, kus võtmepädevused ja erialased pädevused on väljundites integreeritud). Samas kinnitasid õpilased ja vilistlased, et võtmepädevuste arendamisele aitavad kaasa osalemised erinevates kogukonna- ja muudes projektides. Rakenduskavades kirjeldatud õppe- ja hindamismetoodika on mitmekülgne.

Õppekavarühm „Sekretäri- ja kontoritöö“

Sekretäri- ja kontoritöö õppekavad on koostatud koostöös teiste koolidega ja kutse andja esindajatega. Alates 2020/2021 õppeaastast rakendatakse üheaastast sekretär, tase 5 kutseõppe esmaõppe õppekava (60 EKAPit). Õppekava nominaalajaga 1 aasta rakendamine on kooskõlas sekretäri- ja kontoritöö õppekavade juhtrühma ettepanekuga, et seoses valdkonna kiire arengu, ebaotstarbekalt suure praktika mahu, õpilaste motivatsiooni toetamise vajaduse ja mitmetel teistel põhjustel, on otstarbekas õppeaja ja õppemahu vähendamine. Sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühma õpe keskendub ehk liigselt nõ traditsiooniliste pädevuste õpetamisele. Arengutega suurem arvestamine (nt sotsiaalmeedia rakendamise oskused) muudaks õppekavad atraktiivsemaks ning lõpetajad tööturul paremini toimetulevaks.

Arhiivikorrastaja, tase 4, kutseõppe esmaõppe õppekava rakenduskavas on kirjeldatud koolipõhises õppes kasutatavad õppemeetodid. Töökohapõhise õppe juhendaja sõnul oleks tööandjate poolsetele juhendajatele väga tänuväärne ka õppemetoodiline tugi töökohal toimuva õppe osas.

Rakenduskavades kirjeldatud õppe- ja hindamismetoodika on mitmekülgne. Eelkõige paistavad ses osas positiivselt silma karjääri ja ettevõtlusmoodul ning mitmed valikõpingute moodulid, kuid ka mitmes teises põhiõpingute moodulis on kasutusel aktiivõppemeetodid ning õppemeetodite varieeruvus on õppijat toetav.

Õppekavarühm „Majandusarvestus ja maksundus“

Majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühma õppekava "Raamatupidaja", tase 5 kutseõppe esmaõppe õppekava on koostatud koostöös teiste koolidega ning kutse andja esindajatega arvestades tööturuvajadusi. Kuna OSKA uuringust lähtuvalt väheneb tööjõuvajadus kutsehariduse tasemel raamatupidajate osas ning Haridus- ja Teadusministeerium planeerib oluliselt vähendada koolitustellimust, on õppekavarühm käivitatud alates 2020. aasta sügisest tasulise õppe raamatupidaja, tase 5 kutseõppe esmaõppekaval. Õppima asus osakonnajuhataja väitel 26 õppijat, mis näitab, et tööturul on vajadus olemas. Raamatupidaja 5. taseme esmaõppe õppekava õpiväljundites on oskuslikult sidustatud võtmepädevused ja erialased pädevused. Majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühma

õppe konkurentsivõime tõstmiseks on vajalik õppe sisu pidev kaasajastamine. Vastavalt tööturu vajadustele võiks õppekava täiendada uemate pädevustega (nt rahvusvahelise ettevõtte raamatupidamine, erinevate ärimudelite raamatupidamine jne).

Järeldused

Tugevused

- Hinnatavates õppekavarühmades on mitmekülgne, tööandjate ja õppijate koolitusvajadust arvestav õppekavade valik. Õppekavade loomisel tugineb Tartu KHK tööturu vajadusele ja valdkonnapõhistes uuringutes toodud suunistele. Osades IKT õppekavades ka rahvusvahelisele e-CF raamistikule. Õppekavaarenduses teeb Tartu KHK laialdast koostööd erinevate osapooltega, õppekavaarendusse on kaasatud nii üld- kui ka erialaainete õpetajad, valdkondlike katusorganisatsioonide esindajad ja mitmed tööandjad (sh praktikapartnerid). Õppekavaarenduses arvestatakse ka õpilaste ja vilistlaste tagasisidega.
- Hinnatavate õppekavarühmade õppekavade rakenduskavades välja toodud õppemetoodika on mitmekülgne, õppijat kaasav ning õpiväljundite saavutamist toetav.

Paremusvaldkonnad ja komisjoni soovitused selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Sekretäri- ja kontoritöö ning majandusarvestuse õppekavarühmade õppekavades on võtmepädevuste sidusus nii õppekava kui mooduli õpiväljunditega vähene. Komisjon soovib läbi mõelda, milliseid võtmepädevusi ja kuidas õppes teadlikult ning terviklikult arendada ning sidustada need õppekava ning moodulite õpiväljunditega.
- Arhiivikorrastaja, tase 4 õppekava töökohapõhise õppe toetamiseks teeb komisjon ettepaneku pakkuda juhendajatele suuremat tuge sobiva õppemetoodika valimisel ja rakendamisel.

Arenguvõimalused

- Kuivõrd IKT valdkond areneb kiiresti ja kui rakenduskava detailsuse aste on liiga suur, siis ei pruugi valdkonna kiirest arengust lähtuvad muudatused operatiivselt õppe sisus kajastuda. Komisjon soovib rakenduskavades võimalusel vältida konkreetsete vahendite (nt mida vilistlased ütlesid, et mida õpetatakse, aga ei kasutata) lisamist, mis võivad ajas kiiresti muutuda.
- Tööandjate ja vilistlaste hindamisvestlusel saadud tagasiside põhjal ei ole senine õppekavaarendusse kaasamine nende jaoks efektiivne ega mugav. Nad on valmis enam õppekavaarendusse panustama, kui tagasisidestamine oleks neile sobivam, nt võiks Tartu KHK tagasiside kogumiseks kasutada veebiintervjuusid, võimaldada tööandjatel ja vilistlastel jooksvalt veebi vahendusel tagasisidet anda.

3.2 Õppimine ja õpetamine

3.2.1. Õppijate erialavalik on toetatud

Tartu KHK on arengukavas erialavalikuga seonduvalt seadnud eesmärgid:

- sihtgrupid on teadlikud kooli tegemistest;
- koolis õpivad eriala teadlikult valinud ja ettevõtlikud õpilased;
- koolil on mitmekesised võimalused elukestvaks õppeks.

Info õppe kohta hinnatavates õppekavarühmades on leitav Tartu KHK kodulehel, samuti korraldab kool õppimisvõimaluste tutvustamiseks „Avatud Uste Päevadel“ infotunde ja töötubasid. Infot saab ka üldhariduskooli õpilastele korraldatavate töötubade käigus või osaledes erialastel ettevalmistuskursustel. Intervjuu käigus selgus, et kooli ja eriala valikul oli tähtis roll ka tuttavatelt (sh vilistlastelt) saadud soovitus.

Tartu KHK pakub karjäärinõustamist enne sisseastumist ja alates 2017. aastast võimalust osaleda kutsevalikuaasta programmis. Intervjuudes tugispetsialistide ja õpilastega märgiti, et hinnatavate õppekavarühmade erialadele sisseastujad kasutavad neid võimalusi vähe.

Vestlusel kinnitasid tugispetsialistid, et õppijate vastuvõtu otsustab õpetajatest koosnev vastuvõtukomisjon õppijatega toimunud vestluste ja katsete tulemuste põhjal moodustatud pingerea alusel. Komisjonis on ka vastava õppekavarühma õppekavahoidja ja kursusejuhataja, vajadusel karjäärinõustaja. Karjäärinõustaja aitab komisjonil hinnata kandidaadi valmisolekut ja sobivust antud erialal õppida. Samuti hindab ta avaldusi, mis laekuvad e-vastuvõttu, eesmärgiga tagada kõigi vajalike dokumentide olemasolu.

Vestluselt selgus, et vastuvõetute nimekirjast väljajääjad saavad nõustamist, et leida õppimiseks teine sobivam erialavaldkond. Tartu KHK pakub neile, kes jäid vastuvõtunimekirjast välja või ei ole veel erialavalikut otsustanud, võimalust osaleda kutseõppevaliku programmis. Õpe sisaldab mh karjäärinõustamist, õppijad saavad teadmisi erinevatest erialadest ning oskavad seeläbi teha õigemal kutsevalikut.

Kui õppija erialavalik ei ole osutunud õigeks, pakub Tartu KHK võimalust õppijal vahetada õppekava. Seda saab rakendada juhul, kui alustab uus õppegrupp, poole semestri pealt õppima asumine teisele õppekavale ei ole võimalik. Teisele õppekavale üleminekuks tuleb õppijal läbida uuesti kandideerimise/sisseastumise protsess. Osa õppijaid kartuses kaotada õppekoht ja/või toetus, ei julge

teha otsust õppekava vahetamiseks, mis võib kaasa tuua ebasobivast erialavalikust tingituna õpingute katkestamise. Õppekavarühma sisene eriala vahetamine võiks olla lihtsustatud (õppijale toetavam), võimaldades seeläbi valida õppijale sobivam eriala, mille lõpetamise tõenäosus on suurem. Positiivne on, et erialavahetamisel võimaldab Tartu KHK juba läbitud ja sobivate teemade ülekandmisel rakendada VÕTAt.

Vestlusel leidis kinnitust, et töökohapõhise õppe puhul reeglina õpilaskandidaat töötab valdkonnas ning sisseastumiseks piisab vestlusest töökohapõhise õppe koordinaatori või osakonnajuhatajaga. Vestluse eesmärk on selgitada õppijale töökohapõhise õppe olemust, õppija, Tartu KHK ja tööandja õigusi ja kohustusi ning eelseisvat õppekorraldust. Samuti võimalust VÕTA rakendamiseks.

Õppima asunutele (kutsekeskhariduse õpe) toimub "Saame tuttavaks" nädal. Selle raames õpitakse üksteist tundma, omandatakse meeskonnatööoskusi ning saadakse teada koolist ja õpitavast erialast erinevate ürituste raames (nt õuesõppepäev, fotojaht, õppijale mõeldud toetusi tutvustav tugikeskuse töötajate loeng, õppekäik). Õppetöö algab kursusejuhataja tunniga, mille käigus saab õppija vajaliku info õppetöö ja -korralduse kohta. Tartu KHKs sisseelamiseks vajalik info on leitav kooli kodulehel.

Hoolimata erinevatest õppekorralduslikest ja -sisulistest arendustest ja tugitegevustest, on katkestajate hulk õppekavarühmiti üsna suur (vt tabel 3).

Tabel 3. Katkestajad õppekavarühmiti

	2017/2018 õa			2018/2019 õa			2019/2020 õa		
	õpilasi*	katkestajad**	katkestamise%	õpilasi*	katkestajad**	katkestamise%	õpilasi*	katkestajad**	katkestamise%
Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus	192	37 (29)	19% (15%)	213	57 (46)	27% (21%)	188	37	20%
Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs	81	20 (21)	25%	90	20 (22)	22% (24%)	136	22	16%
Sekretäri- ja kontoritöö	99	26 (28)	26% (28%)	88	6 (18)	7% (20%)	88	37	42%
Majandusarvestus ja maksundus	115	12 (18)	10% (15%)	102	12 (19)	12% (18%)	90	15	17%
Kokku	487	95	20%	493	95	19%	502	111	22%

		(96)			(105)	(21%)			
--	--	------	--	--	-------	-------	--	--	--

*õpilaste arv on võetud Haridussilmast vastava õppeaasta järgi

**Tartu KHK esitatud katkestajate arvud erinevad Haridussilmas toodud andmetest (Kooli esitatud andmetes ei ole arvestatud katkestajaks õppeaasta alguses õppekava vahetajaid sama eriala raames). Sulgudes esitatud andmed on Haridussilmast.

Nii Tartu KHK enda kui Haridussilma andmete põhjal on katkestajate hulk suur peaaegu kõikides hinnatavates õppekavarühmades, väiksem on probleem majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmas, kus katkestajamise määr 2019/2020. õa on 17%. Suurim probleem õpingute katkestamisega on sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühmas. Positiivsem trend (väljalangevuse vähenemine) on näha tarkvara ja rakenduste arenduse ning analüüsi õppekavarühmas.

Lisaks Tartu KHK eneseanalüüsis ja vestlustel mainitud katkestamise põhjustele nagu majanduslikud raskused, õppega mittetoimetulek ja muu, tõid nii tugispetsialistid kui õppijad välja katkestamise põhjusena valet erialavalikut, mis selgelt viitab ka vajadusele teha veelgi rohkem tööd sisseastumisfaasis, et vältida varajast katkestamist.

Tabel 4. Nominaalajaga lõpetajate osakaal õppevaldkonniti

	2016		2017		2018		2019	
	Eesti keskmine	Tartu KHK	Eesti keskmine	Tartu KHK	Eesti keskmine	Tartu KHK	Eesti keskmine	Tartu KHK
Ärindus, haldus ja õigus	39.4	46.4	48.5	53.8	43.2	50.0	52.5	65.8
Informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogiad	46.2	32.3	44.8	31.0	46.3	30.0	54.3	36.7

Allikas: Haridussilm

Ärinduse, halduse ja õiguse õppevaldkonnas on nominaalajaga lõpetajate osakaal kõrgem kui Eesti keskmine (vt tabel 4), IKT õppevaldkonnas on vastav näitaja alla keskmise. Tartu KHK toob välja, et üheks põhjuseks on fakt, et lõpetajatel tuleb õppekava lõpetamiseks kirjutada ja kaitsta lõputöö. Kutsekeskhariduse, tase 4 õppekaval „IT-süsteemide noorempetsialist“ õppijad näevad lõputöö kirjutamises liiga suurt pingutust ja otsustavad erialased õpingud lõpetada mõnes teises kutseõppeasutuses, kus sama õppekava lõpetamiseks piisab EUCIP-i eksamite sooritamisest. Hinnatavates õppekavarühmades on Tartu KHK seadnud eesmärgiks, et 2023. aastal on nominaalajaga lõpetajate osakaal 55%, mis on suureks proovikiviks.

Tartu KHK eneseanalüüsist selgub, et hinnatavate õppekavarühmade erialad on valdkonnaülesed, st lõpetajad leiavad erialast tööd erinevates valdkondades (nt raamatupidamis- või IT-teenust vajavad nii tööstus-, teenindus- kui loomemajanduse ettevõtted ja riigiasutused).

Õppekavarühmad: „Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus“ ja “Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs“

IKTga seotud õppekavale õppima asunuil puudub sageli adekvaatne arusaamine tööst IT valdkonnas. Vestlusel kinnitasid tugispetsialistid, et nende põhjuste vältimiseks soovib Tartu KHK kandideerijal eelnevalt läbida mõned erialased kursused, nt programmeerimise kursus, et õppima asunuil tekiks selgem arusaam erialasest tööst. Info soovituslike kursuste kohta on leitav kooli kodulehel. IKTga seotud õppekavarühmades on väljalangevus kõrge, õppekava on tihe ja pingeline. Sageli tullakse õppima valedel eeldustel ning hinnatakse oma võimeid üle. On ka neid katkestamise juhtumeid, kus õpilase peamine eesmärk õppima asumisel on saada läbi koolipraktika konkreetsesse ettevõttesse tööle, ehk nõ jalg ukse vahele. Katkestamise põhjused IKTga seotud õppekavarühmades on erinevad, kuid peamisena märkisid intervjuus osalenud tugispetsialistide esindajad õppija mitte hakkama saamist õppega ja tervisega seotud probleeme. Hindamiskomisjon soovib rohkem motiveerida IKT erialadele kandideerijaid kasutama karjäärinõustamise teenust. Samuti tutvustada potentsiaalsetele õpilastele nii karjäärinõustamise teenuse kasutamise võimalust kui erialast parema ülevaate saamiseks võimalust läbida erinevaid erialaseid kursuseid. Tartu KHKl on ses osas mitmeid häid algatusi, oluline on nende jätkusuutlik rakendamine.

Õppekavarühmad: „Sekretäri- ja kontoritöö“ ja “Majandusarvestus ja maksundus“

Nimetatud õppekavarühmadesse õppima asunud teevad eesmärgipärase valiku. Vestlusel kinnitas osakonnajuhataja, et valiku aluseks on kindel teadmine, kuidas edaspidi erialaseid teadmisi rakendatakse (nt ettevõtte juht soovib rohkem teada raamatupidamisest, sekretäritöö on hüppelauaks müügivaldkonda jne) ning see toetab ka motiveeritud õppimist.

3.2.2. Õpikeskkond sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Tartu KHK arengukava põhjal on kooli üheks eesmärgiks kindlustada õpi- ja töökeskkond kaasaegsete tehnoloogiatega ning kasutada vastavaid tehnoloogilisi ressursse tõhusalt.

Hindamiskomisjoni liige, olles kooliküllastusel tutvunud kooli raamatukoguga leiab hindamiskomisjon, et osaliselt varustatust õpikutega (eriti võimalike distantsõppeperioodide valguses) tuleb parandada. Vestlustest õppijatega selgus, et kevadise distantsõppe ajal polnud raamatukogust võimalik saada näiteks

matemaatika ning inglise keele õpikuid – õppijate ainus võimalus oli vastavad õpikud osta. Et edaspidi sellist olukorda vältida osteti 2020. aasta sügisel IT akadeemia programmi raames õpikud ning tehti OPIQ keskkonnas juurdepääs sealsetele üldharidusainete õpingutele. Põhiõpingute õpikute osas hindasid õppijad varustatuse pigem heaks, nimetades, et enamuses on õpetajatel ette valmistatud oma õppematerjal, mida õppijad saavad kasutada.

Palju kasutatakse veebipõhist õppematerjali. Küll aga soovib hindamiskomisjon tellida raamatukogusse paari eksemplari kaupa konkreetsetele erialadele olulisi IT-alaseid raamatuid (nä tüvitekste), mille läbitöötamine oleks enesetäienduse plaanis kasulik õpetajatele ja mida saaks soovitada andekamatele/edukamatele õppijatele, kes on huvitatud iseseisvalt erialasse ja selle kaasaegsetesse trendidesse sügavamalt tungima. Raamatute esmase nimekirja koostamise osas soovib hindamiskomisjon koostööd teha erialaliitude ja vilistlastega, samuti tugevamate praktikaettevõtetega.

Hinnatavate õppekavarühmade õppijate rahulolu sotsiaalse ja õpikeskkonnaga on hea. Keskmine hinne on aastatel 2017–2019 viiepallisüsteemis vähemalt 4. Õppijad peavad oluliseks just omavahelist head läbisaamist. Vaatamata sellele, et keskmine hinne on 4, on hinnangud läbisaamisele langeva trendiga. Põhjuseks on uuenenud õppemeetodite kasutamine, kus õppijad peavad rohkem omavahelist koostööd tegema ning üksteisega arvestama. Vestlustest õppijatega selgus, et nad on rahul nii füüsilise õpikeskkonna kui ka kasutatavate meetoditega. Õppijate hinnangul toetavad need eriala omandamist ning õpiväljundite saavutamist.

Õppekavarühmad: „Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus“ ja “Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs“

Õppekavarühmade “Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus“ ning “Tarkvara ja rakenduste arendus ja analüüs“ õppetunnis garanteerib Tartu KHK igale õppijale võimaluse kasutada arvutit. Koolikülastusel leidis kinnitust, et arvutitega varustatud klasside arv on piisav õppetöö läbiviimiseks ning klasside varustatus IKT vahenditega on piisav ja adekvaatne. Töökohtade arv vastab ruumide suurusele ja arvutiklassidele esitatavatele nõuetele. IT-teenistuse juht kinnitas, et olukordi, kus tundi ei saa läbi viia vastava varustusega klassi puudumise tõttu, ei esine. Ta mainis, et arvutiklasside osas võib kõige kõrgema nõudlusega perioodil esineda olukordi, kus õpetaja ei saa kasutada talle kõige lähemat või tema poolt kõige tavapärasemalt kasutatavat klassi, kuid alati on võimalik pakkuda alternatiivset ruumi. Komisjon leiab, et ressursside tõhusa kasutamise vaates on see õige lähenemine.

Teistest klassidest eristub arvutivõrkude labori ruum – labori eripära seisneb selles, et lisaks töökohtadele asuvad selles ka neli seadmekappi koos kommutaatorite, tulemüüride, paneelide, kaabelduse jm

vajalikuga. Seadmekapid vähendavad kasutatavat pörandapinda ning laboriruumi füüsiliste mõõtmete tõttu ei pruugi juurdepääs neile olla kõige mugavam, kuid kool on püüdnud leida antud oludes optimaalse lahenduse kappide ja töökohtade paigutuse osas, moodustades nelja töökoha kaupa nn “meeskonnasaarekesed”, millest igaüks on seotud ühe (lähima) seadmekapiga. Laboris kasutatavad seadmed tekitavad täiendava müra- ja soojuskoormuse, mille summutamine ja hajutamine konkreetsetes ruumis on raskendatud. Sellest tulenevalt soovib komisjon koolil Tartu KHKl pikemas perspektiivis leida võrgulabori tarbeks sobivam (suurem ning suurema ventileerimisjõudlusega) ruum.

Eriseadmeid kõrvale jättes kasutatakse kõikides arvutites MS Windows operatsioonisüsteeme. See võib olla piisav õpetamiseks IT-väliseid erialasid, kuid hindamiskomisjon leiab, et IT-erialade õpetamisel tuleb käsitleda ka muid operatsioonisüsteeme. Hetkel kasutatakse vajadusel küll virtuaalmasinaid, kuid perspektiivis soovib komisjon muuta vähemalt kaks väiksemat arvutiklassi (või rajada uued arvutiklassid) IT-erialade õpilaste õpetamiseks teiste levinud operatsioonisüsteemide – Linux ja MacOS – peal. Nüüdisaegse IT-õppe puhul on need hädavajalikud.

Tartu Kunstikooliga kahasse Apple'i arvutite kasutamine on pigem hädalahendus, sest kui kunstiõpilaste ja veebidisainerite vajaduste kõrvutamisel on leitav mingis osas kattumine, siis näiteks tarkvaraarendajate vajadused, ootused ja nõuded on tarkvara osas võrreldes eelpool nimetatutega väga erinevad. Ka võib õppekava kaasajastamisel eeldada nende klasside koormuse suurenemist, mistõttu puht geograafiliselt on mõistlik need sisustada põhilises õppetöö läbiviimise kohas.

Koolikülastusel leidis kinnitust, et õppetöös kasutatavate võrgu- ja laboriseadmete park vastab vajadustele. Tartu KHKs on sisustatud nõuetekohane eksamiruum rahvusvaheliste sertifitseerimiseksamite läbiviimiseks (kuni kaks eksamineeritavat samaaegselt), selle reaalse kasutusele võtmine seisab hetkel juriidiliste asjaajamiste taga.

Hinnatavad õppekavarühmad kasutavad teooriaõppe läbiviimiseks esitlustehnikaga varustatud klassiruumi, nende arv ning sisustus vastab vajadustele ning nende seadmete kaasajastamine toimub koolis koostatud plaani kohaselt. Õppijatel ja töötajatel on võimalik kasutada vabalt ligipääsetavatesse asukohtadesse paigaldatud printimis- ja paljundusseadmeid. Tartu KHK ruumid on kaetud juhtmevaba võrgu levialaga, seda saavad kasutada kõik õpilased ja töötajad.

Õppekeskkonna kaasajastamiseks kasutatakse lisaks riigieelarvele ka kooli majandustegevusest laekuvaid vahendeid ning erinevaid projektitoetusi, nt Erasmus+ strateegiliste koostööprojektide toetusi.

Õppekavarühm „Sekretäri- ja kontoritöö“

Sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühmas on vajalikud materjalid, programmid olemas. Kasutatakse erinevaid veebi- ja nutivahendeid, koostööprogramme, dokumendihaldustarkvara (nt Webdesktop). Teoreetilist õpet toetab praktiliste ülesannete lahendamine ja praktilised tunnid toimuvad arvutiklassis.

Õppekavarühm „Majandusarvestus ja maksundus“

Majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmas on vajalikud õppematerjalid olemas. Kasutatakse erinevaid veebi- ja nutivahendeid, raamatupidamistarkvara MERIT. Teoreetiline õpe toetab praktilist ülesannete lahendamist ning väga positiivne on see, et kõik praktilised tunnid toimuvad arvutiklassis kasutades raamatupidamisprogrammi.

3.2.3. Õppekorraldus sh praktiline töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Tartu KHK rakendab erinevaid õppekorralduslikke võimalusi õppijate arengu toetamiseks. Traditsioonilistest meetoditest kasutatakse praktilise töö ja praktikavõimaluste suurendamiseks erinevaid lahendusi:

1. VÕTA (varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine)

Tartu KHKs on loodud VÕTA kord ning peamiselt kasutavad õppijad VÕTAt karjääri ja ettevõtluse aluste mooduli arvestamiseks. Kord näeb ette võimalust taotleda ja arvestada mooduli ühe või mitme õpiväljundi arvestamist. Kuigi VÕTA õpiväljundipõhine rakendamine on igati positiivne, siis on selgusetu, kuidas VÕTA tulemusi sellisel juhul õppekorralduses arvestatakse - üldjuhul ei pea antud moodulit/väljundit üle kandnud õppija vastavas õppes osalema, kuid kui on tegemist nt lõimitud õppe või mooduliga, kus teemad ja õppemeetodid ei ole rakendatud järjestikku, siis ei teki õppijal võimalust mingil perioodil mõistlikult õppekoormust vähendada (nt peaks osalema 2., 4. ja 8. tunnis - mis on keeruline nii õpetajale õppija soorituse jälgimisel, kui ka õppijale tervikpädevuse omandamisel). Ettepanekuna võiks kool rakendada VÕTAt tervikmooduli põhiselt.

Õppijate tagasisidest lähtuvalt teavad nad VÕTA võimalusi, kuid soovitakse siiski õppemoduleid läbida hoolimata selleletemalisest varasemast kogemusest ning VÕTA kasutamine on suhteliselt vähene (vt tabel 5). Tasulise õppe (raamatupidaja eriala) puhul võib trend olla teistsugune, juhul kui Tartu KHK võimaldab VÕTA korras omandatu arvel õppemaksu vähendada.

Tabel 5. VÕTA kasutamine õppekavarühmiti

	2017	2018	2019
Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus	9	7	18
Majandusarvestus ja maksundus	14	11	4
Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs	14	18	18
Sekretäri- ja kontoritöö	4	9	4

Allikas: Tartu KHK eneseanalüüs

2. Praktilise õppe osakaalu suurendamist, sh töökohapõhine õpe

Töökohapõhine õpe toimub hinnatavates õppekavarühmades kolmel õppekaval - süsteemiamministratoor, arhiivikorrastaja ja raamatupidaja (ei rakendata hetkel). Töökohapõhises õppes on õppijad, kes juba töötavad, aga vajavad eeskätt erialaste teadmiste ja oskuste täiendamist. Töökohapõhise õppe vajadus ja õppekava fookus tuleb reeglina tööandja poolt.

3. Erinevad õppevormid ja -meetodid

Õppevormide valikul on Tartu KHK paindlik ja lähtub õppija eripärast, nt täiskasvanud õppijate osakaalu suurenemisel on kasvanud täiskasvanud õppijale sobivamate õppevormide kasutamine - mittestatsionaarne ja töökohapõhine õpe. Samal ajal on vähenenud traditsioonilises statsionaarses koolipõhises õppes õppimine. Paindlikkust õppe korraldamisel toetab erinevate õppe võimaluste kasutamine, kinnitasid nii õpetajad kui õpilased vestlusel, nt on kool integreerinud e-õpet kontaktõppega, palju kasutatakse projektõpet, vajadusel rakendatakse ka individuaalset õppekava, populaarsed on kogukonnaprojektid.

4. Ettevõtlusõpe (sh õpilasfirmad)

Tartu KHKs on väärtustatud ettevõtlusõpet. Kõikidel hinnatud õppekavadel on põhiõpingute raames õppijatele karjääri ja ettevõtlusõppe moodul, tunnustust väärrib IT-erialadel lisaks sellele pakutavad ettevõtlusõppe võimalused (nt IT süsteemide noorempetsialisti õppekavadel „Organisatsiooni ja ettevõtluse moodul“, tarkvaraarendajatel valikõpingute raames *hackatonidel* osalemine). Õpilastele pakutakse ka erinevaid võimalusi osalemaks ettevõtlusõppega seotud projektides - õpilasfirmad ning koostöö Tartu Ülikooli ideelaboriga ettevõtlikkuse ja ettevõtluspädevuse arendamiseks. Ettevõtlus ja ettevõtlikkuspädevuse arendamiseks on loodud erinevaid võimalusi, sh pädevuse integreerimine erialaõppega. Kuna õpilaste ettevõtlikkuspädevuse arendamine, eeldab samade pädevuste arengut ka

õpetajatel, siis on kool toetamas õpetajate vastavaid pädevusi ning rakendab ettevõtjakogemusega erialaõpetajaid ettevõtlikkuspädevuse ja erialapädevuste lõimimisel.

5. Praktika Eestis ja väljaspool

Tartu KHKI on selged ja ühtsed praktikakorralduse põhimõtted, mille rakendamist toetab sisukas praktikadokumentatsioon. Praktika on eesmärgistatud ja toetab õppekava õpiväljundite saavutamist. Lisaks läbimõeldud praktikaprotsessile, on loodud seda toetav digikeskkond info edastamiseks ja talletamiseks. Õpilastel on võimalus saada tuge ja nõustamist koolist kogu praktika vältel. Hinnatud õppekavarühmades tehakse head koostööd ettevõtetega õpilastele praktikakohtade võimaldamiseks, praktika ülesanded sh saavutatavad õpiväljundid on sidusad õppekavadega. Õpilaste ja töötajate tagasiside põhjal on praktika õppekavade üks enim väärtustatud osa. Sageli tehakse kooli ja erialavalik just praktikavõimaluste alusel. Praktika kohta kogutakse nii ettevõttepoolsetelt juhendajatelt kui õpilastelt tagasisidet ja saadud infot kasutatakse parendustegevusteks. Nii kooli kui ettevõtete esindajad märkisid vajadust praktikajuhendajate didaktiliste oskuste parendamiseks. Ettevõtete esindajad väljendasid soovi saada koolipoolset tagasisidet ka nende panuse ja parendusvajaduste kohta. Igati tunnustust väärivad koolisisene praktika kogukond ja selle töögrupi algatatud parendused ning uuendused praktikavaldkonnas.

Praktika ja muu õppe raames võimaldatakse õppijatele väliskogemust. Enamuse õpilaste väliskogemus on saadud pigem projektide raames läbiviidavate lühiajalise mobiilsuse tegevustes, väiksem hulk õppijaid osaleb välispraktilal semestri- või kogu õppekavajärgse praktika mahu pikkuses. Suuremad osalejate arvud (vt tabel 6, õpilased (välispraktika, välisprojektid)) on saadud just grupiviisilistes projektides osalemisest.

Tabel 6. Õppijate arvud, kes on sooritanud praktika (õpirände) välisriigis

	2017	2018	2019	2020
Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus	14	4	2	15
Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs	2	8	17	0
Sekretäri- ja kontoritöö	0	8	9	0
Majandusarvestus ja maksundus	0	0	0	10

Allikas: kooli andmed

Õppijate praktilist väljaõpet toetatakse ka Erasmus+ ning teiste projektide raames Eestist väljaspool toimuvate praktikate-õpirännetega. Kõigi hinnatavate õppekavarühmade õppijatel on olnud võimalus osaleda õpirändel. Vestlusel osalenud õpetajad märkisid, et omandatud kogemus on arendanud lisaks erialastele teadmistele õppijate võõrkeele oskust, laiendanud silmaringi ja valmistanud neid paremini ette töötama multikultuurses keskkonnas.

Õppekavarühmad: „Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus“ ja “Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs“

IKTga seotud õppekavarühmade õppijad kinnitasid vestlusel teadmist VÕTA rakendamise võimalustest, nt ühel vestlusel osalenul oli positiivne VÕTA rakendamise kogemus, samas otsustas teine õppija seda võimalust mitte kasutada ja läbida teises õppeasutuses varasemalt õpitud aine Tartu KHKs uuesti.

Praktikat pidasid vestlusel osalenud õppijad ja vilistlased õppe oluliseks ja ka parimaks osaks. Kõrgelt hinnati Tartu KHK võimekust kaasata tugevaid praktikaettevõtteid. Tartu KHK on selles osas heas positsioonis, et tema lähikonnas on keskmisest oluliselt rohkem ettevõtteid/asutusi, kus praktikat läbi viia saab. Vestlusel osalenute hinnangul toetas praktika püstitatud õpieesmärkide saavutamist, samuti võimaldas saada “laiemat pilti” valdkonnast. Praktikaettevõtete hinnangul oli õpilaste ettevalmistus piisav, et hakkama saada püstitatud tööülesannetega. Samuti kinnitasid vestlusel praktikaettevõtete esindajad, et nende hinnangul on Tartu KHK IKT õppekavadel pakutav õpe piisavalt tugev ja ettevõtted on jätkuvalt huvitatud kooliga praktikaalasest koostööst. Kõrgelt hindasid vilistlased võimalust osaleda välispraktikal.

Praktilise ja teoreetilise õppe osakaalu hindasid õpilased ja vilistlased sobivaks, suurem osa erialasest õppest on praktiline. Palju kasutatakse praktilist konkreetsele tulemusele orienteeritud projektõpet, nt õpilased töötasid välja ülesanded „Avatud Uste Päeval“ osalejatele, koostasid konkreetsele ettevõttele veebilehe, mobiilirakenduse, broneerimissüsteemi jm. Õppijad peavad projektõppe käigus omandatud kogemust väga vajalikuks, arendavaks ja elulähedaseks. Praktikate maht vastab seaduses ettenähtule. Vestlustest personalijuhi ja õpetajatega selgus, et oodatakse kiiremat infovahetust eelkõige muutuva õppekorralduse (nt muutused tunniplaanis) ja rakenduskavas (nt muudatusettepanekutega arvestamine või mitte-arvestamine) tehtavate muudatustega seoses.

Õppekavarühm „Sekretäri- ja kontoritöö“

Vestlusel õpilased kinnitasid teadmist VÕTA rakendamise võimalustest. Praktiline ja teoreetiline õpe on tasakaalus, positiivsena toodi välja teooria kinnitamist läbi praktiliste tööde. Praktikate maht vastab seaduses ettenähtule.

Vestlusel tööandjatega sai kinnitust, et läbiviidava õppega ollakse rahul, praktikantidel on piisavad teadmised. Miinusena toodi välja arhiivikorrastaja, tase 4 õppekaval (töökohapõhine õpe) liigset teooriat, rohkem võiks olla arhiivi korrastamise praktilist õpet, et õpilased omandaksid konkreetsemaid töövõtteid. Samuti võiks olla Tartu KHK poolt rohkem sisulist koostööd ja tuge töökohapõhise õppe läbiviimiseks.

Õppekavades on kohustuslik moodul "Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused". Hinnatavate õppekavarühmades peetakse oluliseks, et lisaks erialasele arengule oleks toetatud õppija ettevõtlikkuse areng, Oluliseks peetakse õppijate aktiivsuse ja loovuse toetamist, õpilasfirmade tegevust. Antud õppekavarühmas konkreetseid õpilasfirmasid ei ole. Vestlusel õpilastega sai kinnitust, et ettevõtlust puudutavad teemad on käsitletud.

Õppekavarühm „Majandusarvestus ja maksundus“

Vestlusel kinnitasid õppijad, et praktiline ning teoreetiline õpe on tasakaalus. Praktilised tunnid arvutiklassis toetavad teooria läbimist. Töökohapõhist õpet hetkel ei rakendata.

Vestlusel kinnitasid tööandjad, et lõpetajate ning ettevõtte praktiliselt olevate õppijate teadmised ja oskused on piisavad tööturul või praktiliselt toimetulekuks. Hinnatavates õppekavarühmades peetakse oluliseks, et lisaks erialasele arengule oleks toetatud õppija ettevõtlikkuse areng. Oluliseks peetakse õppijate aktiivsuse ja loovuse toetamist, õpilasfirmade tegevust. Antud õppekavarühmas konkreetseid õpilasfirmasid ei ole. Vestlusel õpilastega sai kinnitust, et ettevõtlust puudutavad teemad on käsitletud.

3.2.4. Õppesisu, - metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööl ja praktiliselt lähtub õpiväljunditest

Vestlustest õpetajatega selgus, et õppetöö toimub hinnatavates õppekavarühmades õppekava moodulite rakenduskava alusel. Õppe sisu mitmekesisus ja õpiväljundite saavutusvõimalusi laiendavad valikõpingute moodulid õppekavades. Õppijatel on kohustus valida valikõpinguid õppekavas ette antud mahus, nt sekretär, tase 5 kutseõppekaval 18 EKAP ulatuses. Vestlustel kinnitasid õpetajad, et valikõpingu täiendavad õppijate erialaseid oskusi. Õppekavades on märges, et valikõppegrupp valitakse kui õppijaid on vähemalt 10, mis sisuliselt siiski tähendab seda, et puudub võimalus valida omale meelepärane valikõpingute moodul. Vestlusel märkis osakonnajuhataja, et korralduslikult piiravad valikõpingute mooduli avamist rahalised võimalused. Ta lisis, et õppijal on võimalus valida valikõpingud ka teisest õppekavast või teisest koolist. Eesmärk on mitte ainult erialaste oskuste täiendamine, vaid isiksuse areng, mis tähendab, et valikõpingute moodul võib olla seotud ka muusika või spordiga. Tavaliselt valivad õppijad valikõpingute mooduli ikkagi samast õppekavast, sest see on lihtsam loenguplaanis kattuvuste vältimiseks.

Erialaõpingud on lõimitud võtmepädevustega ning kasutatakse erinevaid õppemeetodeid. Iseseisva töö ülesanded seostatakse reaalse eluga. Lisaks erialasele arengule peetakse hinnatavates õppekavarühmades oluliseks arendada õppija ettevõtlikkust, aktiivsust, isiksuse arengut ning

väärtuspõhist kasvatust. Näiteks osalevad õppijad kogukonnaprojektis (õppijate sotsiaalse vaate arendamine läbi õppetöö, nt prügi koristamine, varjupaiga loomadega jalutamine jms). Hinnatavates õppekavarühmades on suur osa õppetööst praktiline. Näiteks andmebaaside ja võrgu disain ning haldus õppekavarühmas on kutsekeskhariduse õppekavadel lõimitud virtuaalne meeskonnatöö ja loodusained, projektijuhtimine ja organisatsioon ja karjääriplaneerimine. Õppekavarühmas kasutatakse palju projektiõpet. Süsteemiadministraatori õppekaval kasutatakse näiteks MOOC-e ja toimuvad arutelud, kus õppijad saavad vahetada omavahel kogemusi tööalaste probleemide lahendamisel. Kehtib põhimõte: teisi juhendades, õpid ka ise ning õpilased viivad läbi ka töötubasid üldhariduskoolide õpilastele. Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüsi õppekavarühmas näiteks teevad õpilased reaalseid kliendiprojekte agiilse arenduse teemas ning see seob hästi õppetööd reaalse eluga.

Sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühma õpilased osalevad kooli ürituste korraldamisel. Näiteks konverentsidel osalejate registreerijatena arendades nii oma koostöö ja suhtlemisoskusi. Vestlusel osalenud õpilased hindasid kõrgelt seda, et õppetöö käigus saab ise luua erinevaid dokumente, sageli tekib tunnis arutelusid, mis arendavad lisaks erialale ka õppija silmaringi ning suhtlemisoskust.

Majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmas toimuvad vestlusel osalenud õpetaja väitel kõik eriala tunnid arvutiklassis kasutades tarkvara Merit ning see tagab õppetöö praktilisuse.

2020. aasta kevadisest COVID-19st tingitud eriolukorrast riigis ning kehtestatud distantsõppest õpiti seda, et teoreetilist õppetööd on võimalik läbi viia tulemuslikult ka üle interneti. Tartu KHK viis läbi distantsõppe ajal ülekoolilise küsitluse õppijatele ning täiskasvanud õppijad tegid ettepaneku ka nn normaalolukorras läbi viia mõni koolipäev interneti üleselt. Alates 2020. aasta sügisest rakendatakse mitte statsionaarsetele gruppidele distantsõpet ühel koolipäeval õppesessioonil. See säästab õppijate aega kooli tuleku arvelt ning võimaldab paremini ühitada kooli, töö ja eraelu.

Vestlustel osalenud õpetajad kinnitasid, et õppematerjalid on õppegrupiti ning teemade kaupa Moodle-s ning see annab võimaluse koolist puudunud õppijal iseseisvalt järgi õppida. Iseseisva töö jaoks kasutatakse mitmeid erinevaid veebi ja nutikeskkondi.

Rakenduskavades kirjeldatud õppe- ja hindamismeetodid on mitmekesised ning toetavad õppija arengut. Õppemeetodi valikul lähtub õpetaja sihtrühmast (nt täiskasvanud õppijad, kutsekeskhariduse õppekaval õppijad) ning õppevormist (statsionaarne, mittestatsionaarne, töökohapõhine õpe). Keskkel kohal on õppija enesehindamise ja eneseanalüüsi arendamine. Näiteks õppekavas sekretär on karjääri planeerimine ja ettevõtluse aluste moodulis hindamisülesanne eneseanalüüsi, CV ja karjääriplaani koostamine, õppekaval tarkvaraarendaja on moodulis IT-valdkonna alusteadmised hindamise meetodiks

praktiline töö, meeskonnatöö. Õppe- ja hindamismeetodite loetelu on hinnatavates õppekavades pikk, kasutatakse traditsioonilisi meetodeid: loeng, praktiline töö, harjutus, referaat, iseseisev töö, test, vestlus, arutelud jm. Meetodite mitmekesisus aitab arvestada õppijate individuaalsusega ja loob tingimusi erinevate võtmepädevuste kujunemiseks. Oluline osa õppeprotsessis on täiskasvanud õppijatel mitteristaval hindamisel, sh praktilise töö ja praktika hindamisel.

Hinnatavate õppekavarühmade õppijad on aktiivselt osalenud aastatel 2017–2019 erinevatel kutsemeistrivõistlustel ja saavutanud kõrgeid tulemusi. Näiteks saavutasid veebidisainerid sel perioodil kutsevõistlusel „Noor Meister“ I ja II koha. Lisaks vabariiklikele võistlustele on õppijad (IT spetsialistid) osalenud ka rahvusvahelistel võistlustel. Näiteks Euroskills 2018 ja WorldSkills 2019. EuroSkills 2020 (on edasi lükatud COVID-19 tingitud olukorra tõttu) võistlustel on planeeritud osalema veebidisaini õppija.

Tabel 7. Kutseksamite tulemused

Valdkond	2016	2017	2018	2019
Ärindus, haldus ja õigus	49,2%	46,4%	62%	59,2%
Informatsiooni ja kommunikatsioonitehnoloogiad	18,4%	38,8%	59%	60%

Allikas: Haridussilm

IKT erialade kutseksamite tulemused on aasta-aastalt paranenud. Kutseksamite sooritamine 2019. aastal oli kolme aasta taguse ajaga võrreldes kolm korda edukam, mis näitab märkimisväärselt paremaid õpitulemusi³. Ka ärinduse, halduse ja õiguse õppekavarühmas on kutseksamite sooritamine samal perioodil 10% võrra paranenud. Arvestades, et sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühma õppekavade lõpetajate kutseksamite sooritamise protsent on väga kõrge (nt 2019. aastal 100%), saab järeldada, et raamatupidajate kutseksamite sooritamise tulemused on märgatavalt madalamad (mõlema eriala kutseksamite tulemused on esitatud koondatuna)

Tööhõive kohta kogub Tartu KHK andmeid kuus kuud peale lõpetamist. Ka kõrge tööhõive % näitab õppekavarühmade õppetöö läbiviimise kõrget kvaliteeti. Näiteks majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmas oli erialasel töö või sarnasel ametikohal töötavate lõpetajate tööhõive 2017.a - 78%, 2018.a. - 60%, 2019.a - 82% lõpetajatest; Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs õppekavarühmas 2017.a - 78%, 2018.a. - 100%, 2019.a - 75% lõpetajatest. Tõusva trendiga on tööle rakendumine Andmebaaside ning võrgu disain ning haldus õppekavarühmas 2017.a - 43%, 2018.a. - 20%, 2019.a - 57% lõpetajatest. Erialase töö leidmist lõpetamise järel (või ka juba õpingute ajal) hinnatakse õpilaste eneste

³ Arvestada tuleb, et sellesse perioodi jääb muudatus kutseexamites - teooria küsimustele lisandus teadmisi ja oskusi hindav praktiline ülesanne.

poolt küllalt lihtsaks. Tartu KHK on selles osas heas positsioonis, et piirkonnas on piisaval hulgal IT-ettevõtteid ja ITd oma igapäevase töö olulise komponendina käsitlevaid ettevõtteid ja asutusi. Sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühma lõpetajad aga asuvad pigem tööle teisele erialale. Lähtudes analüüsi tulemustest toetavad õppekavarühmad õppijaid tööle kandideerimisel ja pakuvad Töötukassa poolt korraldatud loenguid, kuidas tööle kandideerida.

Õppijate rahulolu hindamiseks viiakse läbi kord aastas rahuloluküsitlus. 2019. aastal oli Tartu KHK enesehindamise aruande põhjal hinnatavate õppekavarühmade rahulolu (3,8) madalam kooli keskmisest (4,4).

Õppekavarühmad: „Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus“ ja „Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs“

Vilistlaste hinnangul omandavad IT erialadel õppijad head põhiteadmised erialast ja praktilise õppe käigus vajalikud oskused. Teooria omandamisele järgneb koheselt teadmiste kinnitamine praktiliste ülesannete lahendamise kaudu. Vestlusel osalenud IT erialade õpilased ja vilistlased hindasid õppemeetodeid sobivaks - kasutatakse erinevaid meetodeid: projektõpe, rühmatöö, individuaalne praktiline töö jm. Õpilaste hinnangul kasutatakse õpitulemuste hindamisel valdavalt mitteeristavat hindamist. Õpilased väärtustavad õpetajatelt saadud kirjeldavat tagasisidet õpiülesannete sooritusele. Sama kinnitasid õpetajad, et ka mitteeristava hindamise korral selgitavad nad enim küsimusi tekitanud ülesande osad üle.

Õppekavarühmad: „Sekretäri- ja kontoritöö“ ja „Majandusarvestus ja maksundus“

Sekretäri- ja kontoritöö ning majandusarvestus ja maksundus õppekavarühmades on õppijad ja vilistlased rahul kasutatava meetodikaga ja hindamisega, nt koostööoskusi arendatakse erinevaid meeskonnatöid sooritades. Kasutatakse erinevaid e-õppe materjale, mis toetavad õpiväljundite saavutamist. Vestlusel toodi positiivselt välja õpetajate poolne tagasisidestamine, mis toetab eriala omandamist.

3.2.5. Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad

Eneseanalüüsis on kirjas, et Tartu KHK tugikeskuse töö peaesmärk on Tartu KHK õppijate, õpetajate ja lastevanemate vaimse tervise, heaolu, toimetuleku ja karjääriplaneerimise toetamine erinevate tegevuste abil – eelkõige õppe- ja kasvatustegevuse toetamine.

Igas õppekorpuses töötab sotsiaalpedagoog, kes on õpilasele toeks, näiteks siis, kui õpilasel on tekkinud õppeõlgnused, õpilane ei soovi kooli tulla või õppida. Tartu KHKs töötab eripedagoog, kelle ülesandeks

on muuhulgas kohandada õpinguid erivajadustega õpilastele ning viia läbi kutsevalikuõpinguid. Koolis töötab koolipsühholoog, sotsiaaltöötaja. Karjäärinõustaja abistab õpilaskandidaate ja Tartu KHK õpilasi siis, kui ei olda kindel erialavalikus või õpilane soovib vahetada valitud eriala, õpilane soovib infot edasiõppimise või erialasele tööle asumise osas või ka siis, kui õpilane tahaks aktiivsemalt ühiskonnaelus osaleda ja leida endale kooliväliseid tegevusi. Huvijuht korraldab ja koordineerib koos õpilaste ja õpetajatega kooli tähtsündmusi, õpilaste projekte ja õpilasesinduse tööd. Samuti organiseerib õppijate sotsiaalse ja individuaalse arengu toetamiseks huviringide tööd.

Läbiviidud vestlustel sai kinnitust, et õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijatele kättesaadavad. Vastuvõtuvestluses osaleb tugikeskusest kokkuleppeliselt spetsialist, eesmärgiks on koheselt pakkuda karjäärinõustamise teenust kandideerijale, kes suure tõenäosusega sisse ei saa. Karjäärinõustamise teenust ei kasutata kahjuks piisavalt. Tugikeskuse üheks eesmärgiks on jõuda suurema arvu õpilasteni, nt pakkuda teenust üldhariduskoolide õpilastele (korraldada erinevaid töötubasid). Vastuvõtuga seotud üldised reeglid ja juhised on olemas, erisused nende rakendamisel võivad tuleneda osakonna spetsiifikast.

Alates 2017. aastast on käivitatud kutsevalikuaasta. See on suunatud neile, kes ei saanud kooli sisse või kes ei ole oma erialavalikut veel teinud. Hinnatavate õppekavarühmade sisseastujad kasutavad neid võimalusi vähe või ei arvesta saadud soovitusi erialavalikul.

2020/2021. õppeaastast käivitus mentorite süsteem. Mentori ülesandeks on jälgida õppija hakkamasaamist erialaainetega ja hoida õppijat õpinguid katkestamast. Karjäärinõustajad tegelevad süsteemselt katkestajatega, pakutakse paindlikke lahendusi (individuaalsed õppegraafikud, e-õpe, VÕTA rakendamine, koolitused õpetajatele (kuidas erivajadustega õppijatega hakkama saada), kutsevalikuaasta, osakutsete rakendamine).

Komisjon on arvamusel, et õppijate toetamiseks on vajalikud tugiteenused loodud ja need on õppijale kättesaadavad.

Järeldused

Tugevused

- Hinnatavates õppekavarühmades väärtustatakse ja toetatakse ettevõtlikkuse ja ettevõtluspädevuse arendamist. Kõigis õppekavades on ettevõtlusõppega seotud moodulid, lisaks pakutakse erinevaid ettevõtluspädevuse rakendamisega seotud tegevusi - eelkõige läbi projektides ja projektõppes osalemise (nt kogukonnaprojekt, *hackatonid*, õpilasfirmad jmt).

- Hinnatavates õppekavarühmades on praktika eesmärgistatud ja toetab õppekava õpiväljundite saavutamist. Praktika ja koolis toimuva õppe head sidusust näitab praktikaettevõtete poolne positiivne tagasiside - õppijate teadmised ja oskused on piisavad, et saavutada praktilisel soovitud õpiväljundid. IKT valdkonnas on praktikaettevõtted praktikantide ettevalmistusega väga rahul. IKT erialade lõpetajatel on head tööle rakendumise võimalused.
- Hinnatavad õppekavarühmad paistavad silma praktikaettevõtete paljususe ning mitmekülgisusega. Õppesse on kaasatud tugevad ja omas valdkonnas tunnustatud praktikaettevõtted. Hinnatavate õppekavarühmade erialadel on praktikakorralduse ja sujuva koostööga tagatud hea praktikantide ettevõttepoolne juhendamine.
- Hinnatavates õppekavarühmades on loonud tänapäevase õpikeskkonna (sh tehnoloogilised võimalused ja tehniline tugi), mis toetavad õpiväljundite saavutamist.
- Hinnatavate õppekavarühmade õppekorraldus on paindlik ja lähtub sihtgrupi ja valdkonna tööandjate vajadustest, pakkudes kooli- ja töökohapõhist õpet.
- Kõikide hinnatavate õppekavarühmade õpilased on saavutanud häid tulemusi kutsemeisterlikkuse võistlustel, mis viitab õppe heale tasemele, õpetajate panustamisele õpilaste võistlusteks ettevalmistamisel ning motiveeritud õppijatele.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni **soovitused** selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Õpingute katkestamise määr on hinnatavatel õppekavadel kõrge.
 - Hinnatavates õppekavarühmades pakutakse katkestamise vähendamiseks mitmeid häid teenuseid, kuid nende kasutamine sihtgrupi poolt ei ole olnud piisav. Hindamiskomisjon soovib rohkem motiveerida kandideerijaid kasutama karjäärinõustamise teenust. Samuti tutvustada potentsiaalsetele õpilastele nii karjäärinõustamise teenuse kasutamise võimalust kui erialast selgema ülevaate saamiseks võimalust läbida erinevaid erialaseid kursuseid. Tartu KHKI on ses osas mitmeid häid algatusi, kuid oluline on nende jätkusuutlik rakendamine.
 - Õpingute katkestamise üheks põhjuseks on vale eriala valik. Eriala vahetaja peab tegema uuesti sisseastumiskatsed, mistõttu osad õppijad kartuses kaotada tasuta õppekoht ja toetused, ei julge eriala vahetada. Komisjon soovib muuta õppekavarühma sisene eriala vahetamine lihtsamaks (õppijat toetavamaks), võimaldades seeläbi valida õppijale sobivam eriala, mille lõpetamise tõenäosus on suurem.
- Sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühmas arhiivikorrastaja, tase 4 eriala praktikajuhendajate didaktilised oskused vajavad parandamist, samuti koostöö töökohapõhiste juhendajatega.

- Õpirännete puhul on Erasmus+ mobiilsus (arvestamata aastat 2020, mis on arusaadavatel põhjustel erinev) võimaluse kasutamine vähene. Soovitus on parandada teavitust ning suunata õppijaid individuaalselt õpirändes osalema.

Arenguvõimalused

- Õppekorralduse muutusi puudutav info ei jõua piisavalt kiiresti rakendajateni. Komisjon soovib tõhustada koolisest informatsiooni liikumist erinevate osapoolte vahel (nt tugikeskuse ja õpetajate ning osakondade vahel).

3.3 Õpetajad⁴

3.3.1. Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad, õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud

Õppedirektori ning osakonnajuhatajaga läbiviidud vestlustel sai kinnitust, et personali arv on piisav õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimiseks. Hinnatavate õppekavarühmade õpetajatest vastab 90% õpetaja ja kutseõpetaja kutsestandardist tulenevatele kvalifikatsiooninõuetele. Põhiõpingute ja võtmepädevuste õpetamisel kasutatakse ka õpetajaid Tartu KHK teistest õppekavarühmadest. Kutsetunnistusega on kaks majandusarvestuse ja maksunduse ning kolm õpetajat andmebaaside ja võrgu disain ja hooldus õppekavarühmades. Kolm õpetajat on sooritanud ka tootjaserifikaadi eksami, nt IT-eriala õpetajal on VM Ware sertifikaat. Kutseõpetaja kutsetunnistust hinnatavate õppekavarühmade õpetajatel ei ole.

Lisaks kasutatakse õppetöö läbiviimiseks tunniandjaid-praktikuid ettevõtetest, mis kindlustab läbiviidava õppe vastavuse töömaailma vajadustega. Vestlustest õppijate ja vilistlastega selgus, et tunniandjate-praktikute puhul hinnatakse nende erialaseid ja kaasaegseid teadmisi ning oskusi, mida jagatakse, vajaka jääb sageli pedagoogilistest oskustest. Vestlusest personalijuhiga selgus, et tunniandjad-praktikud saavad osaleda iga aasta augustis toimuval, ka uutele töötajatele mõeldud Suveakadeemias, mille eesmärk on anda ülevaade Tartu KHK haldus-, õppe- ning kasvatustöö korraldusest. Kuid osaleda saavad vaid need praktikud, kes selleks hetkeks teada on. Õppeaasta keskel lisanduvat puudub selleks võimalus.

Samuti selgus vestlusest vilistlastega, et kutseõpetajate oskused vananevad paraku väga kiiresti, sest ei olda kursis sellega, mis kiiresti muutuv maailmas eriala valdkondades toimub. Õpetatakse teemasid, mis tööturul enam aktuaalsed ei ole. Samuti väitsid IKT õppekavadega seotud õpetajad ja vilistlased, et

⁴ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

kooli kutseõpetajad on ülekoormatud ning seetõttu ei ole neil aega kursuste kaasajastamiseks, arendamiseks ning see mõjutab läbiviidava õppe seost töömaailmas toimuvaga.

Vestlusest õppijatega selgus, et majandusarvestuse ja maksunduse ning sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühmades annab üks õpetaja õppekavades praktiliselt kõikide moodulite kõik tunnid, mistõttu jääb õpe õppijate hinnangul ühekülgseks. Majandusarvestuse ning maksunduse õppekavarühma õpetaja on lisaks aktiivselt tegutsev ka täienduskoolituskursuste läbiviijana (hinnatavatest õppekavarühmadest on nimetatud õppekavarühmas kursuste maht kõige suurem) ning seetõttu on suur oht õpetaja läbipõlemiseks.

Ettevõtete praktikajuhendajatel on erialane ettevalmistus. Neile pakub kool Tartu KHK võimalust igal õppeaastal osaleda kooli poolt korraldatavatel seminaridel, ümarlaudadel ja praktikajuhendajatele mõeldud koolitustel. Eesmärk on anda üksteisele tagasisidet, täpsustada ootusi ning leppida kokku peamised tegevused aastaks. Õppija praktika ajal nõustavad juhendajat jooksvalt kooli praktika koordinaatorid.

Õpetajate vanuselisest struktuurist annab ülevaate joonis.

Joonis 1. Töötajate keskmine vanus õppekavarühmiti kooli eneseanalüüsi andmetel

Vanuselise struktuuri poolest töötavad hinnatavates õppekavarühmades vanemad õpetajad, mille põhjuseks on asjaolu, et töötajaskond on olnud püsiv. IKTga seotud valdkonda on lisandunud viimastel aastatel mitu noort õpetajat ning seetõttu on selle valdkonnaga seotud õppekavarühmade õpetajate keskmine vanus madalam võrreldes majandusarvestuse ja maksunduse ning sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühmadega.

3.3.2. Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadusest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist

Tartu KHK enesehindamise aruandest selgus, et õpetaja kompetentsus tagatakse koolituste, õpirännete ning stažeerimisega ettevõtetes. Vestlusest personalijuhi ja õpetajatega selgus, et stažeerima saab õpetaja minna kui ta on leidnud ise koha ning avaldab selleks soovi. IKTga seotud kutseõpetajate puhul on koolil kartus, et stažeerima läinud õpetaja ostetakse ettevõtte poolt üle ning seetõttu stažeerimist osakonna poolt ei soosita. Samas saab positiivseks pidada, et IKTga seotud õppekavarühmades on üks põhikohaga töötav õpetaja samal ajal ka ettevõtja ning seega on ta kursis töömaailma trendidega.

Hindamiskomisjoni hinnangul on kutseõpetajate stažeerimine siiski ebaregulaarne, põhineb töötaja algatusel ning vaatamata sellele, et stažeerimist reguleerib „Tartu Kutsehariduskeskuse stažeerimise kord“ ei ole see ette planeeritud ning süstemaatiline. Pigem eelistatakse kasutada õppetöö läbiviimisel praktikutest tunniandjaid. Majandusarvestuse ja maksunduse ning sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühma õpetajad ettevõtetes stažeerinud hinnataval perioodil ei olnud. Ettevõtetes stažeerimist näevad hinnatavad õppekavarühmad siiski ka ühe parendustegevusena ning 2020. aastal planeeritakse võimalused kaardistada stažeerimise võimalused.

Töötajate koolitusel osalemist reguleerib kord „Tartu kutsehariduskeskuses töötajate koolituse põhimõtted“. Igal sügisel koostab personalijuht töötajate koolitusplaani. Kõik õpetajad täidavad õppeaasta alguses eneseanalüüsi lehe, kuhu märgitakse ka oma koolitussoovid. Osakonna juhataja ja õpetaja arenguestluse, eneseanalüüsi ja õppijate tagasiside põhjal selgub lõplik koolitusvajadus.

Vestlustest õpetajatega selgus, et osakonnas kehtib põhimõte: teistele oma kogemust jagades, õpid ja arened ka ise. Igal aastal toimub ülekooliline Meistrite päev, mille raames toimuvad kogemuste vahetamiseks töötoad õpetajatele. Võõrkeele oskuste arendamiseks töötavad inglise, soome ja vene keele ringid. Arendustegevusena plaanitakse käivitada õpiring õpetajatöö kogemuste vahetuseks. Samuti selgus, et igal õppeaastal toimuvad personalile pedagoogiliste oskuste arendamiseks sisekoolitused. Kalendriaastad on jaotatud teema aastateks, millest lähtutakse ka sisekoolituste planeerimisel. Näiteks 2019. aasta oli individuaalsuse aasta, 2020 on uuenduslikkuse aasta.

Õpetaja tööd reguleerib „Tartu Kutsehariduskeskuse õpetaja ametikoht, tööülesanded ja töökoormuse arvestamise kord“. Alustava õpetaja tunnikoormus on esimesel tööaastal väiksem, et jääks aega sisseelamiseks ning sujuva sisseelamise tagamiseks määratakse neile vanem kolleeg mentoriks. Samas hindasid IKT erialade kutseõpetajad oma töökoormust õppekava ajakohastamist pärssivaks teguriks.

Hinnatavad õppekavarühmad on teadvustanud kaasajal õpetaja muutunud rolli, seetõttu kaasatakse õpetajaid ka õppekavarühmade arendustegevustesse. Eesmärk on toetada edaspidiste muudatuste igakülgset elluviimist ning õpetaja igakülgset arengut.

Digipädevuste osas toetab õpetajad haridustehnoloog, kuid õpetajate väitel õpitakse ka üksteiselt. Digipädevuste arendamiseks kasutatakse ka osakonna koosolekute läbiviimiseks erinevaid veebivahendeid, nt *Hangouts* keskkonda. Vestlusest õpetajatega selgus, et korraldatakse ka õpikäike valdkonna ettevõtetesse. Osakonnasiseselt toimuvad üritused õppeaasta alguses ja lõpus ning see toetab väärtuspõhise organisatsioonikultuuri kujunemist. Esiletõstmist väärib õpetajate poolne üksteise toetamine, motivatsioon, energia ja aktiivsus, mis hakkas hindamiskomisjonile silma ka vestluste käigus.

Tartu KHKs töötab projektide teenistus, mis organiseerib õpirändeid välisriikidesse ning teisi rahvusvahelisi projekte. Mitmed projektid on kirjutatud ning läbi viidud osakonnajuhataja algatusel. Projektides osalemist reguleerib koolis „Tartu Kutsehariduskeskuse projektides osalemise kord“. Hinnatavatest õppekavarühmadest Erasmus+ ja teiste rahvusvaheliste projektide raames toimunud õpirännetest annab ülevaate tabel 8. Kõige rohkem on hinnatavatest õppekavarühmadest osalenud Andmebaaside ja võrgu disaini ning halduse õpetajad õpirännetel, Sekretäri- ning kontoritöö õppekavarühma õpetajad aga kõige vähem. Õpirännetel osalemine on hindamiskomisjoni hinnangul õpetajale hea võimalus enesearenduseks, seda nii erialases kui ka multikultuursuse ning võõrkeele õppimise eesmärgil. Seetõttu soovitab hindamiskomisjoni edaspidi suuremat rõhku panna võimaluste leidmisele rahvusvaheliseks koostööks ning õpirändeks.

Hinnataval perioodil on osaletud ka neljas Erasmus+ strateegilise koostöö projektis. Tegemist on üle kooliliste projektidega. Õpirännete ja koostööprojektide eesmärk on arendada töötajate erialast kompetentsust, võõrkeeleoskust ning laiendada nende silmaringi. Samuti töötada välja erinevaid õppematerjale, vahendeid jms.

Tabel 8. Töötajate õpiränded Erasmus+ ning muude välisprojektide raames

Õpetajad (õpiränne+ välisprojektid)	2017	2018	2019	2020
Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus	4	2	2	3
Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs	1	3	2	3
Sekretäri- ja kontoritöö	0	1	1	0

Majandusarvestus ja maksundus	1	1	1	1
-------------------------------	---	---	---	---

Allikas: kooli andmed

Koolitustel, stažeerimisel ja õpirännetel saadud kogemusi jagatakse õppekavarühmade koostööaegadel, õpiringides. Kogemusi jagatakse ka teiste koolide õpetajatele, Tartu Kutsehariduskeskuse küllastuste ning SA Innove poolt korraldatud seminaride, erinevates koostööprojektides ning erialastel võrgustikukoosolekutel. Õpirännetel osalevad õpetajad täidavad õpirände ajal blogi, mis annab hea võimaluse olla kursis õpirändel toimuvaga ning on võimalus igapäevaselt õpetajatel analüüsida õpirändel toimuvat enesearenduse eesmärgil.

Tartu KHK enesehindamise aruandest selgus ning koolikülastusel leidis kinnitust, et kutseõpetajad osalevad erialaste vabariiklike võrgustike töös. Saadud teadmisi kasutatakse oma igapäevatöö paremustamiseks. Näiteks sekretäri- ja kontoritöö õppekavarühma esindaja osaleb Eesti Juhi Abi Ühingu, Eesti Arhivaaride Ühingu töös, majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühma esindaja Eesti Raamatupidajate Kogu töös, IKT erialade esindajad osalevad Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu töös. Osakonnajuhataja osaleb ECVET eksperdina VÕTA võrgustiku töös ning on läbi viinud koolitusi teistele kutseõppeasutustele, nt teemal „Seminar kui teenuse disain“. IKTga seotud õppekavarühmad korraldavad juba viiendat aastat kolmenädalast kursust Saksamaa õpilastele Wordpressi tundma õppimiseks. Võõrkeeles koolituse läbiviimine arendab õpetajate võõrkeeleskust ning toetab multikultuurses keskkonnas toimetulekut.

Koostöös teiste kutseõppeasutuste, SA Innove ning Kutsekoja ning erinevate ettevõtete esindajatega on koostatud õppekavasid, nt „Sekretär, tase 5“ 60 EKAP ning „Raamatupidaja, tase 5“, 120 EKAP õppekavad. Samuti osalevad õpetajad SA Innove poolt korraldataval piirkondlikel seminaridel, et saada infot uutest suundadest kutsehariduses.

Õpetajate tunnustamist reguleerib „Tartu Kutsehariduskeskuse töötajate tunnustamise ja toetuse maksmise kord“. Tartu KHK eneseanalüüsi aruandest selgub ning koolikülastusel läbiviidud vestlustel õpetajatega leidis kinnitust, et kooli töötajate, sh õpetajate tunnustamiseks on palju erinevaid võimalusi. Näiteks igal aastal valitakse koolis Aasta õpetaja ja Meie meister, linna tasandil Aasta õpetaja ja Aasta haridusjuht. Ka õpilasesindus tunnustab õppijate tagasiside põhjal igal aastal õpetajaid Õpetajate päeval. Vaatamata sellele, märkis personalijuht vestlusel, et töötajate tunnevad puudust igapäevast üksteise märkamisest ja kiitmisest.

Tunnustatakse ka koostööpartnereid, mis motiveerib ka koostööpartnereid panustama näiteks praktika juhendamisesse, erinevatel üritustel osalemisesse. Igal aastal valib Tartu KHK ka parima koostööpartneri.

Töötajate rahulolu uuritakse siseveebis läbiviidava küsitluse kaudu. Hinnataval perioodil on küsitlused toimunud 2016., 2018. ja 2019. aastal. Vestlusest personalijuhiga selgus, et töötajad on rahul töötingimuste, arenguvõimaluste, juhtimise ning tööülesannete määratlusega. Rohkem oodatakse tunnustamist igapäevasel tasandil ning rahulolu on langeva trendiga info liikumise osas. Ka hinnataval perioodil koolist lahkunud töötajate väike arv näitab kaudselt personali rahulolu.

Järeldused

Tugevused

- Õpetajate motiveeritus ja meeskonnatöö õppekavaarenduses toetavad õppetöö läbiviimist ning õppijate õpiväljundite saavutamist.
- Praktikute kaasamine õppetöö läbiviimisesse tagab õppe sisu ajakohasuse ja kooskõla töömaailma vajadustega.
- Tartu KHK rakendab erinevaid võimalusi töötajate ja koostööpartnerite tunnustamiseks, mis motiveerib neid panustama õppekavarühmade arengusse.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitusel selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Sekretäri- ja kontoritöö ning majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmades õppetöö läbiviimisel kasutatavatel tunniandjatel-praktikutel jääb õppijate hinnangul puudu pedagoogilistest oskustest. Seetõttu vajavad nad hindamiskomisjoni hinnangul suuremat pedagoogilist ning õppemetoodilist tuge kvaliteetse õppe tagamiseks
- Tagasisidet töötajatelt küll kogutakse, kuid kogumine ei ole süsteemne ning töötajatele ei ole kättesaadavad tagasisideküsitluste kokkuvõtted ning plaanid esile kerkinud probleemide lahendamiseks.
- Kuivõrd IKT valdkonda areneb väga kiiresti, peab õppe sisu süsteemselt ajakohastama. See tähendab, et IT erialade kutseõpetajad peavad olema kursis valdkonnas toimivate arengutega. Õpetajate teadmiste ja oskuste arendamise üheks oluliseks takistuseks on suur töökoormus. Hindamiskomisjon soovib Tartu KHKl tagada aeg ja võimalused õpetajatele teadmiste ja oskuste süsteemseks ajakohastamiseks. Nt tundide vaba päev enda arendamiseks, stažeerimise võimaldamine.
- Võimalust osaleda erinevates rahvusvahelistes projektides, sh Erasmus+ õpirände ja strateegilise koostöö projektides, kasutavad aasta-aastalt ühed ja samad õpetajad. Komisjon soovib Tartu

KHKl motiveerida kõiki õpetajaid osalema rahvusvahelistes koostööprojektides, see toetab õpetajate erialast arengut, meeskonnatöö- ja võõrkeeleoskust, samuti õpetab koostööd tegema multikultuurses keskkonnas.

Arenguvõimalused

- Õpetajate arengu toetamiseks ning pedagoogiliste oskuste täiendamiseks võiks Tartu KHK rohkem toetada erialaõpetajate kutse saamist (kutseõpetaja kutse).
- Sekretäri- ja kontoritöö ning majandusarvestuse ja maksunduse õppekavarühmades õpetab sama õpetaja suures mahus mooduleid/teemasid. Õppe mitmekesistamiseks ning mitmekülgsema õpikogemuse suurendamiseks võiks kaasata rohkem õpetajaid.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused andmebaaside ja võrgu disain ning haldus, tarkvara ja rakenduste arendus ja analüüs, sekretäri- ja kontoritöö ning majandusarvestus ja maksundus õppekavarühmade osas

Olulisemad tugevused

- Ühtne, meeskonnana töötav õpetajaskond. Õppekava arendusettepanekud ning plaanitavad muudatused arutatakse ühiselt läbi, tehakse koostööd üld- ja põhiõpingute moodulite õpetajaid koondavates töörühmades. Õpetajad tegelevad ühiselt koolisestest õppekavade koostamisega ning osalevad aktiivselt erinevate koolide ülestes töörühmades.
- Õppijatega tegeletakse individuaalselt, toimib kutsevalikuaasta, käivitunud on mentorite süsteem, õppijatele on olemas koolipoolne toetus koos vajalike tugiteenustega.
- Tartu KHK on loonud tänapäevase õpikeskkonna (sh tehnoloogilised võimalused ja tehniline tugi), mis toetab õpiväljundite saavutamist.
- Hinnatavate õppekavarühmade oluliseks tugevuseks peavad kõik huvigrupid praktikakoostööd ja -korraldust ning praktilist õpet. Esile tõstetakse head praktikabaaside valikut, koostööd praktikaettevõtetega, kuid ka praktilise õppe väärtustamist koolipoolses õppes. Praktika ettevõtetes on mõtestatud ja õpilased saavad täita erialaseid ülesandeid, praktikaettevõtted on praktikantide pädevustega üldiselt rahul ning praktika täidab eesmärgid.
- Õppekorraldus on paindlik ja lähtub õppijast (õppevormid, e-õpe, individuaalsed õppekavad, õppepäevad). Hinnatud õppekavarühmades on mitmekülgne, paindlik ning töömaailma soovidest lähtuv erialade valik, mis põhineb pidevale vajaduste analüüsile ja selle tulemustele vastaval õppekavade paindlikul avamisel/sulgemisel. Õpikogemuse rikastamiseks on õpilastel võimalik osaleda projektides (sh rahvusvahelistes) ja projektõppes (nt kogukonnaprojekt, *hackatonid*, õpilasfirmad jmt).
- Õppekavade arendamisesse ja õppe läbiviimisesse kaasatakse töömaailma esindajad, hea on koostöö katusorganisatsioonidega. Tartu KHK rakendab ka erinevaid võimalusi koostööpartnerite tunnustamiseks.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Hinnatavates õppekavarühmades on toetus õpetajatele pigem juhuslik, selles puudub süsteemsus, mis võimaldaks toetada kõikide põhikohaga õpetajate arengut meetoodiliselt ja lähtuvalt vajadustest. Esitatud statistikast ja vestlustelt selgus, et arendustegevustes (sh väliskoolitused, projektid, Erasmus+ mobiilsus jmt) osalevad ühed ja samad õpetajad.

- Põhikohaga töötavate õpetajate erialased teadmised ja oskused ei ole vilistlaste tagasiside ning rakenduskavade alusel alati ajakohased, mistõttu on väga vajalik nii õppekorralduslikult (koormuse vähendamine, loenguplaan jmt), kui vestlustes motiveerida õpetajaid osalema stažeerimisel tööandjate juures, et täiendada ja uuendada erialast pädevust.
- Hinnatavates õppekavarühmades pakutav töökohapõhine õpe vajab suuremat ja mõtestatumat koostööd koolipoolsete ja töökohapoolsete juhendajate/õpetajate vahel, et tagada suurem sidusus, võtmepädevuste teadlik arendamine, rakendatud meetodite mitmekülgsus, õpiväljundite saavutus ning ühtne tagasiside õppijale.
- Sisseastujad ja õppijad ei kasuta karjäärinõustamise teenust aktiivselt ning nominaalajaga lõpetamise määr on madal (eriti IKT erialadel) ja kõrge on ka katkestamise määr, mille üheks põhjuseks on ebaõige erialavalik. Karjäärinõustamise teenust on vaja rohkem turundada (koolisiselt ja väljaspool kooli) ja veelgi rohkem suunata õpilasi osalema nii mentorlusprogrammis, kutsevalikuaastal kui ka karjäärinõustamisel.

Arenguvõimalused

- Osades õppekavarühmades (eriti IKT) muutub valdkond väga kiiresti ning kui rakenduskava detailsuse aste on liiga suur, siis ei ole õpetajal sageli võimalust vastavalt muutunud olukorrale/vajadusele kursuse sisu uuendada, seega peaks rakenduskavades keskenduma meetodile, teemale ja saavutatavale õpitulemusele tervikuna.
- Sekretäri- ja kontoritöö ning majandusarvestuse õppekavarühmade õpe keskendub ehk liigselt nõ traditsiooniliste pädevuste õpetamisele. Arengutega suurem arvestamine (nt sotsiaalmeedia rakendamise oskused, rahvusvahelise ettevõtte raamatupidamine, erinevate ärimudelite raamatupidamine jne) muudaks õppekavad atraktiivsemaks ning lõpetajad tööturul paremini toimetulevaks.
- Komisjon soovib laiendada töökohapõhist õpet ning ka uuendada töökohapõhist õppevormi (nt rohkem kui üks tööandja korraga, piirkondade ja erialade laiendamine, õppekava tasemed jmt), sest hea partnerite - tööandjate baas hinnatavates õppekavarühmades annab selleks suurepärase võimaluse.

Ettepanekud teistele huvigruppidele:

Tartu Kutsehariduskeskus:

- Tartu KHK on algatanud mitmeid osakondade üleseid tegevusi, mis toetavad koolis pakutava õppe kvaliteedi kasvu, kuid samas on mitmed põhi- ja tugiprotsessid ühtlustamata. Näiteks õppijatelt ja töötajatelt kogutakse tagasisidet, kuid tegevus pole keskselt koordineeritud, töötajad ning õppijad ei tea, mida tulemustega tehakse, millised on personalitöö kesksed põhimõtted, kuidas

toimub erinevate sise- ja välishindamiste tulemuste analüüs nii parimate praktikate jagamiseks kui ka parendustegevuste planeerimiseks. Hindamiskomisjon soovib arendada kesket kvaliteedijuhtimist, mis toetaks ka osakondade ning õppekavarühmade tööd paremini.

Sekretäri- ja kontoritöö õppekavade juhtrühmale:

- Bürootõtaja (tase 4, kutsekeskharidus) õppekava uuendamisel võiks tähelepanu pöörata õppekava õpiväljunditele, kus õpiväljundid kirjeldavad pigem üksikuid osaoskusi ning ei ole üldistatud tervikpädevusteni ja on võtmepädevustega lõimitud vähesel määral
- Arhiivikorrastaja, tase 4, kutseõppe esmaõppe õppekava uuendamisel võiks rohkem tähelepanu pöörata võtmepädevuste lõimimisele õpiväljunditesse. Praeguses õppekavaversioonis ei ole nimetatud mitte ühtegi võtmepädevust, mis on EKR 4 taseme või Arhiivikorrastaja, tase 4 kutsestandardi järgi lõpetajalt oodatud. Sellekohane puudus on näha ka KHS § 22 järgi koostatud õpiväljundite võrdlustabelis, kus suhtlemis-, tegevus- (juhendamine ja koostöö) ning algatuspädevuste puhul ei ole õppekavast võimalik tuua sisulisi seoseid. Näiteks KHS § 22: “osaleb tulemuslikult erinevates meeskondades ning on suuteline neid vajaduse korral juhtima” võrdluseks on toodud “mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas toimimisel” ja arhiivikorrastaja erialased oskused, mis ei näita koostöö ja juhtimisoskusi.